

การประเมินโครงการฝึกอาชีพในโรงเรียนฝึกอาชีพ
สังกัดกรุงเทพมหานคร

นายสมชาย โพธิ์วิชยานนท์

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาหลักสูตรปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต

ภาควิชาบริหารการศึกษา

บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

พ.ศ. 2535

ISBN 974-581-293-5

ลิขสิทธิ์ของบัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

018629

119404031

AN EVALUATION OF VOCATIONAL TRAINING PROGRAMS
IN APPRENTICE SCHOOLS UNDER THE JURISDICTION
OF BANGKOK METROPOLITAN ADMINISTRATION

Mr. SOMCHAI POTIVICHAYANON

A Thesis Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements
for the Degree of Master of Education
Department of Educational Administration
Graduate School
Chulalongkorn University
ISBN 974-581-293-5

หัวข้อวิทยานิพนธ์ การประเมินโครงการฝึกอาชีพในโรงเรียนฝึกอาชีพ
สังกัดกรุงเทพมหานคร
โดย นายสมชาย โปธิวิษยานนท์
ภาควิชา บริหารการศึกษา
อาจารย์ที่ปรึกษา ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. สนั่นจิตร์ สุกนธทรัพย์

บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย อนุมัติให้บัณฑิตวิทยาลัยนี้ เป็นส่วนหนึ่ง
ของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาโทบัณฑิต

.....คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย
(ศาสตราจารย์ ดร. ถาวร วัชรวิทย์)

คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์

.....ประธานกรรมการ
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. อมรชัย ตันติเมธ)

.....อาจารย์ที่ปรึกษา
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. สนั่นจิตร์ สุกนธทรัพย์)

.....กรรมการ
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. ภัจิรา คุปรัตน์)

พิมพ์ต้นฉบับบทคัดย่อวิทยานิพนธ์ภายในกรอบสี่เหลี่ยมนี้เพียงแผ่นเดียว

สมชาย ไพธิวิชยานนท์ : การประเมินโครงการฝึกอาชีพในโรงเรียนฝึกอาชีพสังกัด กรุงเทพมหานคร (AN EVALUATION OF VOCATIONAL TRAINING PROGRAMS IN APPRENTICE SCHOOLS UNDER THE JURISDICTION OF BANGKOK METROPOLITAN ADMINISTRATION) อาจารย์ที่ปรึกษา : ผศ.ดร. สนานจิตร สุคนธ์ทรัพย์, 175 หน้า, ISBN 974-581-293-5

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อประเมินโครงการฝึกอาชีพในโรงเรียนฝึกอาชีพ กรุงเทพมหานคร

ผลการวิจัยพบว่า

จากการประเมินสภาพแวดล้อม โครงการนี้มีความจำเป็นในเชิงเศรษฐกิจและสังคมสอดคล้องกับความจำเป็นและความต้องการของกรุงเทพมหานครและประชาชน ในการประเมินปัจจัยเบื้องต้น ผู้ให้สัมภาษณ์ประมาณครึ่งหนึ่งระบุว่าได้รับทรัพยากรเพียงพอ ส่วนใหญ่ระบุว่า ทรัพยากรและหลักสูตรเหมาะสม ส่วนการประเมินกระบวนการผู้ให้สัมภาษณ์ส่วนใหญ่ไม่มีส่วนร่วมในการกำหนดโครงการ แต่มีส่วนร่วมในการกำหนดหลักสูตร มีการทำปฏิทินปฏิบัติงาน การนิเทศโดยผู้บริหาร มีการวัดผลประเมินผลที่เหมาะสมและการติดตามผลผู้เรียนโดยใช้แบบรายงานหรือแบบสอบถาม การเรียนการสอนเน้นการปฏิบัติ

สำหรับการประเมินผลผลิต โครงการนี้สามารถบรรลุวัตถุประสงค์ในเรื่องการใช้ทรัพยากรที่มีอยู่อย่างคุ้มค่าและเกิดประโยชน์ต่อชุมชน การให้ผู้ด้อยโอกาสทางการศึกษาและบุคคลทั่วไปได้รับความรู้ ทักษะด้านวิชาชีพ สามารถประกอบอาชีพในฐานะผู้ผลิต จำหน่ายและบริการประชาชนควบคู่กับการมีคุณธรรม ส่วนเรื่องที่ยังไม่สามารถดำเนินการได้สมบูรณ์ตามวัตถุประสงค์ได้แก่ โรงเรียนยังเปิดสอนวิชาชีพไม่เพียงพอ การสอนวิชาชีพให้แก่กลุ่มนักเรียนประถมศึกษาและมัธยมศึกษาสายสามัญยังไม่ทั่วถึง และการจัดตั้งโรงเรียนฝึกอาชีพยังไม่ครบตามเป้าหมายในแผนพัฒนาการศึกษาของ กรุงเทพมหานคร

ภาควิชา บริหารการศึกษา
สาขาวิชา บริหารการศึกษา
ปีการศึกษา 2534

ลายมือชื่อนิติ
ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษา
ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษาร่วม

พิมพ์ต้นฉบับบทคัดย่อวิทยานิพนธ์ภายในกรอบสี่เหลี่ยมนี้เพียงแผ่นเดียว

C342300 : MAJOR EDUCATIONAL ADMINISTRATION

KEY WORD : EVALUATION OF VOCATIONAL TRAINING PROGRAMS / B.M.A. APPRENTICE SCHOOLS

SOMCHAI POTIVICHAYANON : AN EVALUATION OF VOCATIONAL TRAINING PROGRAMS IN APPRENTICE SCHOOLS UNDER THE JURISDICTION OF BANGKOK METROPOLITAN ADMINISTRATION. THESIS ADVISOR : ASST. PROF. SNANCHIT SUKONTASAP. Ph.D. 175 PP. ISBN 974-581-293-5

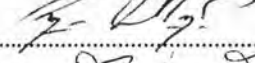
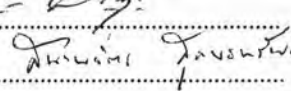
The objective of the study was to evaluate the vocational training programs in apprentice schools under the jurisdiction of Bangkok Metropolitan Administration.

The study revealed that :

Regarding context evaluation, the programs under study were responsive to economic and social demands, needs of Bangkok Metropolitan Administration and people. As for input evaluation, approximately half of the interviewees responded that the programs obtained adequate resources. The resources and curriculum were appropriate. From process evaluation, it was found that most of the interviewees did not participate in program formulation but participated in curriculum development. The process also included making work schedule, supervision by administrators, appropriate measurement and evaluation, and follow-ups using reports and questionnaire. Instruction was practice-oriented.

As for product evaluation, the achieved objectives were maximizing the use of resources available, provision of knowledge and vocational skills for the educationally disadvantaged and interested people so that they could earn their living and also possess ethical values. The objectives that were not fully achieved were providing adequate vocational courses for the target groups mentioned above as well as elementary and secondary students. Also, the establishment of vocational schools was lower than the target in the educational plan under Bangkok Metropolitan Administration.

ภาควิชา บริหารการศึกษา
สาขาวิชา บริหารการศึกษา
ปีการศึกษา 2534

ลายมือชื่อนิต
ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษา
ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษาร่วม -

กิตติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้ได้สำเร็จลุล่วงไปได้ด้วยความกรุณาเป็นอย่างดียิ่งจากท่านผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. สนานจิตร สุคนธ์ทรัพย์ อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ ซึ่งท่านได้ให้คำแนะนำ ข้อคิดเห็นต่าง ๆ และช่วยเหลือในการตรวจแก้ไขข้อบกพร่องของการวิจัยมาด้วยดีโดยตลอด จึงขอขอบพระคุณเป็นอย่างสูงมา ณ โอกาสนี้

ผู้วิจัยขอขอบคุณคณาจารย์และผู้ทรงคุณวุฒิทุกท่านที่ได้กรุณาตรวจแก้ไขเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย คุณวรุณรัตน์ รักตนสกุล ที่ได้กรุณาให้ความช่วยเหลือในด้านข้อมูลเบื้องต้น และคุณกาญจนา โพธิวิชยานนท์ ซึ่งเป็นผู้ช่วยวิจัย ตลอดจนทุกท่านที่มีส่วนเกี่ยวข้องในการวิจัยครั้งนี้

ท้ายนี้ ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณ บิดา-มารดา ซึ่งสนับสนุนในด้านการศึกษา และขอขอบใจบุตรทุกคนที่ให้กำลังใจเสมอมาจนสำเร็จการศึกษา

สมชาย โพธิวิชยานนท์

สารบัญ

		หน้า
	บทคัดย่อภาษาไทย	ง
	บทคัดย่อภาษาอังกฤษ	จ
	กิตติกรรมประกาศ	ฉ
	สารบัญตาราง	ญ
	สารบัญแผนภูมิ	ฎ
	บทที่	
1	บทนำ	1
	ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา	1
	วัตถุประสงค์ของการวิจัย	3
	ขอบเขตของการวิจัย	3
	ประโยชน์ของการวิจัย	4
	ค่านิยมศัพท์ในการวิจัย	4
	วิธีดำเนินการวิจัย	5
	ลำดับในการเสนอผลการวิจัย	6
2	เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	7
	ตอนที่ 1 หลักการและแนวคิดเกี่ยวกับการประเมินโครงการ	7
	ความหมายของการประเมินโครงการ	7
	วัตถุประสงค์ของการประเมินโครงการ	9
	ประเภทของการประเมินโครงการ	9
	รูปแบบของการประเมินโครงการ	13
	ลักษณะของการประเมินโครงการตามรูปแบบจำลองซิป (CIPP Model)	18
	ตอนที่ 2 ลักษณะการจัดการฝึกออาชีพของกรุงเทพมหานคร	20
	การจัดการฝึกออาชีพของกรุงเทพมหานคร	21

สารบัญ (ต่อ)

หน้า

	วัตถุประสงค์ นโยบาย และเป้าหมายของกรุงเทพมหานคร	
	ในการฝึกอาชีพ	22
	นโยบายด้านการศึกษาของกรุงเทพมหานคร	25
	โครงการฝึกอาชีพของโรงเรียนฝึกอาชีพกรุงเทพมหานคร ...	27
	ตอนที่ 3 งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับโครงการฝึกอาชีพ	30
3	วิธีดำเนินการวิจัย	36
	วัตถุประสงค์ของการวิจัย	36
	ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง	36
	เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย	37
	ขั้นตอนในการสร้างเครื่องมือ	38
	การเก็บรวบรวมข้อมูล	38
	การวิเคราะห์ข้อมูล	40
4	ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	41
	ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของโรงเรียน	41
	ตอนที่ 2 สถานภาพของผู้ให้สัมภาษณ์	45
	ตอนที่ 3 ผลการประเมินโครงการ	52
	3.1 ผลการประเมินสภาพแวดล้อม	52
	3.2 ผลการประเมินปัจจัยเบื้องต้น	59
	3.3 ผลการประเมินกระบวนการ	65
	3.4 ผลการประเมินผลผลิต	75
	3.5 ปัญหา อุปสรรค และข้อเสนอแนะ	82
5	สรุปผลการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ	91
	วัตถุประสงค์ของการวิจัย	91
	วิธีดำเนินการวิจัย	91

สารบัญ (ต่อ)

	หน้า
สรุปผลการวิจัย	92
การอภิปรายผล	98
ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้	103
รายการอ้างอิง	105
ภาคผนวก	109
ประวัติผู้เขียน	175

สารบัญตาราง

ตารางที่		หน้า
1	จำนวนโรงเรียนครู นักเรียน ห้องเรียน ปี 2534 จำแนกตามประเภท โครงการ	42
2	จำนวนโรงเรียนจำแนกตามจำนวนวิชาช่างที่เปิดสอนและประเภท โครงการ	43
3	สถานภาพของผู้ให้สัมภาษณ์ กลุ่มผู้บริหารในสำนักงานการศึกษาและสำนัก พัฒนาชุมชน	45
4	สถานภาพของผู้ให้สัมภาษณ์กลุ่มผู้บริหาร โรงเรียน	46
5	สถานภาพของผู้ให้สัมภาษณ์กลุ่มครูอาจารย์	48
6	จำนวนของผู้ให้สัมภาษณ์ที่เป็นผู้บริหารในสำนักงานการศึกษาและสำนักพัฒนา ชุมชนเกี่ยวกับสภาพแวดล้อมของโครงการ	53
7	จำนวนและร้อยละของผู้ให้สัมภาษณ์ที่เป็นผู้บริหาร โรงเรียนเกี่ยวกับ สภาพแวดล้อมของโครงการ	56
8	จำนวนและร้อยละของผู้ให้สัมภาษณ์ที่เป็นผู้บริหาร โรงเรียนเกี่ยวกับ ปัจจัยเบื้องต้นของโครงการ	60
9	จำนวนและร้อยละของผู้ให้สัมภาษณ์ที่เป็นครูอาจารย์เกี่ยวกับปัจจัยเบื้องต้น ของโครงการ	64
10	จำนวนและร้อยละของผู้ให้สัมภาษณ์ที่เป็นผู้บริหาร โรงเรียนเกี่ยวกับ กระบวนการ	66
11	จำนวนและร้อยละของผู้ให้สัมภาษณ์ที่เป็นครูอาจารย์เกี่ยวกับกระบวนการ	70
12	จำนวนและร้อยละของโรงเรียนจำแนกตามลักษณะพฤติกรรมผลการเรียน การสอนที่ปรากฏในช่วงเวลาที่สังเกต	73
13	ความถี่และร้อยละของปัญหา อุปสรรค จากการสัมภาษณ์ผู้บริหาร	82
14	ความถี่และร้อยละของปัญหา อุปสรรค จากการสัมภาษณ์ครูอาจารย์ ...	84
15	ปัญหา สาเหตุ และกาแรกักไขปัญหาจากการสัมภาษณ์	85
16	จำนวนโรงเรียนจำแนกตามลักษณะปัญหาและประเภทของเอกสาร	90

สารบัญแผนภูมิ

แผนภูมิที่		หน้า
1	Stake's Countenance Model	16
2	Four Types of Evaluation	18